

Van boemerang naar beweging

Graag bedank ik Sharon Stellaard, dat zij ons een spiegel voorhoudt.

We hebben geluisterd, nagedacht, vragen gesteld – en misschien ook even getwijfeld. Want het onderwijs, dát is nooit af. Het is een voortdurend gesprek tussen idealen en de weerbarstige praktijk. Precies daarom is het zo inspirerend om met elkaar aan tafel te zitten. Iedereen kijkt vanuit zijn eigen perspectief, en juist dáárdoor zien we samen meer.

De spiegel die ons wordt voorgehouden is niet erg comfortabel – want wie goed kijkt, ziet ook eigen patronen terug. Steeds weer grijpen we naar nieuwe plannen, nieuwe oplossingen, nieuwe structuren. En ja, ook OON-leden doen daar soms vast vrolijk aan mee. Het is verleidelijk om te denken: als we het advies maar scherper formuleren, de route maar beter uitstippelen, dán lukt het.

Maar zo werkt onderwijs niet. Onderwijs is mensenwerk. En mensenwerk vraagt geen blauwdruk, maar dialoog. Het vraagt de moed om niet altijd de antwoorden klaar te hebben, maar soms ook samen in de vraag te blijven hangen. Moed om te zeggen: *Dit gaat niet werken zoals het nu bedacht is.*

Als branchevereniging die staat voor kwaliteit, onafhankelijkheid en duurzaamheid, moeten wij ook kritisch naar onszelf kijken. Een vraag is dan of wij ons soms te dienstbaar opstellen richting opdrachtgevers – en te weinig aan het onderwijsvak zelf.

Binnen de vereniging en met een aantal van jullie voeren we hier het gesprek ook over. En misschien moeten wij onszelf allemaal vaker bevragen: voegen we echt waarde en impact toe, of voegen we alleen nog een rapport toe?

Onderwijsadviesbureaus kunnen als ‘tussenschakel’ tussen beleid, praktijk en wetenschap een waardevolle rol vervullen. Omdat onderwijsadviseurs werken op dit snijvlak, zien zij direct hoe beleid *landt* in scholen en instellingen.

Onderwijsadviesbureaus kunnen vroegtijdig signaleren of beleid werkbaar is — of juist symptomen van boemerangbeleid vertonen.

Ik ben optimistisch. Vorige week zag ik tijdens een werkbezoek een schoolvoorbeeld van perfect lopende dyslexiezorg in een Nederlandse gemeente. Zo’n parel die je weer doet beseffen dat er in het onderwijs wel degelijk prachtige dingen gebeuren binnen het bestaande systeem, dat het echt mogelijk is. Wie er ook vertelde (de onderzoeker, de IB-er, de gemeente, het samenwerkingsverband): de ingrediënten voor het succes waren grofweg hetzelfde. Ik noem er een paar. Eén gezamenlijk doel: de leerling centraal en niet de eigen organisatie. Heldere kaders voor iedereen. Een brede betrokkenheid van alle partijen. Een praktische insteek. Sturing op data. Onderling vertrouwen. En bovenal: een lange adem.

Als wij met elkaar de spiegels niet wegduwen maar omarmen – dan geloof ik dat we samen sterker worden. Laten we dit ontbijt niet zien als een eindpunt van een gesprek,

maar als een begin. Laten we elkaar blijven opzoeken, onze inzichten delen en samen bouwen aan een onderwijsstelsel waarin ieder kind de kans krijgt zijn of haar talenten te ontwikkelen.

Want uiteindelijk is dat de enige graadmeter die telt en waar wij elkaar allemaal vinden, ongeacht onze rol: dat ieder kind kan zeggen, “hier werd ik gezien, hier groeien we samen.”

Dank u wel voor uw aanwezigheid en ik wens u nog een prettige dag toe.